

A decorative border with intricate floral and scrollwork patterns in the corners, framing the central text.

Ruuti

tunka Dawuda xooxo

Banisirayilanko taarixu
nan giri

Alla kitaabe

Ruuti

tunka Dawuda xooxo

Banisirayilanko taarixu

nan giri

Alla kitaabe

L’histoire biblique de Ruth, parent du roi David,
en langue soninké

lemine ke xiri «Obedi.» Obedi yan da Yiseyi saara, Yiseyi xa da Dawuda saara.

[*Dawuda burujunun toxonu*]

¹⁸Dawuda burujunun toxonun faayi n'a wutu Peresi ya:
Peresi da Heccerooni saara, ¹⁹Heccerooni xa da Araama saara,
Araama yan da Aminadaabu saara, ²⁰Aminadaabu xa da
Naxasooni yan saara, Naxasooni da Salama saara, ²¹Salama xa
da Bowaasi saara, Bowaasi da Obedi saara, ²²Obedi da Yiseyi
saara, Yiseyi xa da Dawuda saara.

Ramuuriye

Maana be ga Ruuti xibaaren yillanden ŋa sooninkanxannen ŋa, ken ni ya safandaanan ga da xibaare be safi xannen ŋa (abaraaninxanne), a ya ga ni kitaabin saaxaman ŋa, na ken xibaari baananne safa sooninkanxannen ŋa soonikon sefe moxon ŋa, i gaa katt'a faamunu jewoye yi moxo be. Ken ŋa, yillandaanon da xibaare ke xara kitaabi yillanto tananu ya yi gilli abaraaninxannen ŋa xo: a tubabunxanne, a banbaranxanne, a fulanxanne, a julanxanne, a angelenxanne, kuud'i nan danqanaaxu ti xibaare ke faamuyen ŋa.

Axa ga na sigiri buccinnen (^a) wori renxotte be kanma, ken wure ni t'a fatanpanciyen wa kiteene kaaran wureedun ŋa.

Yillande ke noxon ŋa, axa wa safanyinmun walla gorobi gillu filli naxa []. Axa n'a tu t'i nta kitaabi saaxaman noxon ŋa.

O w'a muurunu safandaanon do xarajaanon su maxa, i n'o deema ti ke kitaabe koroosinden ŋa, i be ga na kontoye wori m'an ga na jiidyiye xa wori, an n'o tuyindi t'a yi, baawo Alla baane ya tinmanten ni.

Sooninkanxannen yillandaanon sappa
(Equipe de Traduction Soninké)
B.P. 345, Kayes, Mali
ets@asawan.org

yugon ga d'a ko Bowaasi danna t'a yinne nan sigi siga ke yi, a d'i teppun bagandi n'a kini Bowaasi ya.¹⁻⁹ Ken falle, Bowaasi d'a ko soro xooron do soro beenu su ga ji non n'a danna ti: «Axa w'a seeda lenki ti fo wo fo ga ji Elimeleexi d'a ren yugun xalle yi, Kiliyooni do Maloni, i gaa Nayoomi maxa, i naj'in xalle yi.¹⁰ Xadi, n wa Ruuti Mowaabanke saagandini, ken ga ni Maloni, hari n'a neema, a yaqen n'a. Ken n'a, soxanten wa togo bonnaanar soron xallaaxun n'a, kuud'a toxon nan duum'a kaadunkon naxa, d'a deben xibaarun noxon n'a, t'a bonconjun n'a. Axa ni ken xa seedan n'a lenki.»¹¹ Soro xooron do ku beenu su ga ji non n'a, i su ti: «Yabo, o w'a seeda.

Yaxare be gaa roon'an kan n'a, yelli Tunka duumanten gan n'a deemana, n'a do Raxeli do Leya baanondi, kun ga ni Yaaxuba xojidunkon filli ya, i ga da Isirayila kan sigindi! N'an naaburen jiidi Efarata xabiilan noxon n'a, n'an toxon wurugi Betilahemi su yi!¹² Yelli Tunka duumanten gan n'an koren jiidini xoyi Peresi koren moxo, a ya ga ni Yahuuda do Tamara ren yugon n'a, ti ke fonnaxaye yi!»

[Bowaasi da Ruuti yaxi; Obedi bangeye, a ya ga ni Dawuda burujun n'a]

¹³Ken ya ni, Bowaasi da Ruuti yaxi. Tunka duumanten da Ruuti worijaxa, a da noxon wutu na ren yugo saara.

¹⁴Betilahemi yaxarun ti Nayoomi danna: «Tiigayen wa Tunka duumanten danna! A da tuumandaana kin'an n'a lenki. N'an kisimaren toxon wurugi, Isirayilal! An kallu yaxaren nan fas'an danna ren yugu neri ya, baaw'a d'an xanu, a da ke kisimare xa kin'an n'a,¹⁵ a gaa riini senbe kin'an n'a an xirisaaxun n'a, n'an sorogo.»¹⁶ Nayoomi da lemene ke wutu kuja, n'a xoorondi.¹⁷ Taaxallen yaxarun ti: «Nayoomi da kisimare kita.» I da

¹⁻⁹ «N'a kini Boxaasi ya», ke diganta na Gerekinxannen kitaaben baane ya yi, x'a nta Abaraaninxannen kitaabe su yi.

¹⁰⁻¹² Digaame ti digaame: «Nayoomi da lemene wutu n'a taaxund'i taanun kanma» (Joppaye 30:3-8; 48:5,12; 50:23).

Roraqe

Ruuti ni ke kitaabe yaaxamaxen ya, a xosi toxore : «Ruuti kitaabe». Ruuti kitaaben ni Banisirayila follaqe ya xiisan n'a, ken follaqe ni xoy'a ga buruxe ya, nan yille funtiini xadi. Ke xiisa gaa waxati be kanma, ken ni kiitikutaaanon ga ji Banisirayila fankan n'a waxati be yi ya, xa, a lagari safeene ya.

Elimeleeki follaqen gaa Betilahemi yi Yahuuda jamaanen n'a, a xiisan fananun ni yaaxandunben ya, a do dullen do tunjaarankaaxu, kafiini kiinen do ren yugun filli kallen n'a. A lagarun n'a ren yugo bangeyen n'a, ken ga da gallaqaen fillanwujni. Yaxaru filli ya ni xiisa ke puruyonkin n'a : Nayoomi, ken ga ni Elimeleexi yaqen n'a, a do Ruuti, ken ga n'a kallu yaxaren n'a.

Ruuti, Mowaabanka yaxare, a sugandindi toqen n'a d'i kallu yaxare Nayoomi batten n'a, n'a xabiiladunkaaxu. Ruuti kiina nan baganbagaaxu Mowaaba jamaanen n'a, ken wundunbaaren ri n'a Banisirayilanke tana futtan yaqen n'a, ken ga ni Bowaasi, kiinen kallen falle. Bowaasi do Ruuti ren yugon ni tunka Daawuda kisima ya. Ruuti xosi n'a Banisirayila saaxa wuruginte yi, baaw'a n'a Daawuda burujun n'a.

Naxanburen ni Mowaabanun do Banisirayilankon kappun n'a, Mowaabanun segete alihuudiyaaaxun n'a ya, Alla jaman ma xaw'i kappallenmaaxunu (ken deliilun faayi Laayidu fillanten n'a 23.4-5). Ruuti ke kitaabe tejeran ni ya : yaxarin sagatanten ga katu kafini Alla jaman n'a moxo be, ken nan xosi yille n'aana misaale yi ken jama taarixun noxon n'a xadi!

Alla kitaaben tuwaanon kiitun da me sooxi xabiilan tanan yaxaren yaxun n'a. Xesera, a do Nexemiya kitaabun kiiten da ken haraamu ya. Kitaabun tananu kiiten d'a maxankuton bonondi, n'a sababu, riyaanan kappallenmaaxun ra wa Banisirayilanko salandini bakka Alla killen n'a. I yogonu

renne, taax'an nan terinke, na xibaare ke lagarun dugu. Bowaasi nta taaxun'a ga m'a yaaxen bagandi ya falle lenki yinne!»

4 [Bowaasi w'a mulla nan saage Elimeleexi batten ŋa]

¹Bowaasi daga taaxu deben bulunraxaxooren' ŋa, non gaa deben roraqen kaaran ŋa. Elimeleexi maaren tinke be Bowaasi ga d'a fin ko Ruuti danŋa, a dangi ti non ŋa. ²Bowaasi ti: «N gida, bogu t'in ŋa.» Yugo ke ri taaxu kuŋa. Ken falle Bowaasi d'a muuru deben yinmanko tanmi maxa, t'i nan taaxu kafiin'i ya. I ga taaxu, ³a ti Elimeleexi maaren tinke ke danŋa: «An w'a tu ti Nayoomi yille riini nan giri Mowaaba jamaanen ŋa. Ken ya ni, a w'a mulla n'o maarenme Elimeleexi soxanten xaliifa sere yi. ⁴N d'a xanu n'an tuyindi t'a yi, do n'a muur'an maxa, an nan duje soxante ke yi deben yinmankon do soro beenu su gaa yere yi jon ŋa. Sell'an gaa xaliifa ke mulla, a raga, ma ken ga fe, an n'in tuyindi t'a yi, baawo nke ya n xawa siga ke wutt'anke dangi falle.» Yugon ti: «N wa dujeene soxante ke yi.» ⁵Xa Bowaasi yille tini: «Sell'an gaa dujeene Nayoomi soxanten ŋa su, an dujeene Ruuti Mowaabanke xa ya dang'an ga'a saagandini de, kuud'a na ren yugo kita gill'an ŋa, ren yugo be gaa jaan'a kiina furen xayimaxantan renmen ŋa. Ken saabuda kiina furen naaburen na ŋa ken ren yugo xalle yi, x'an ken kiina fillandi xalle nta ŋaana soxante ke yi de.» ⁶Yugon ti: «Kundun ya ga ni, nke yanp'a yi, baawo ken w'in yinne xayimaxantan renmun taqen naqasini. Anken nan sigi siga ke yi, baawo nke ra nta sikki siga ke yi.»

⁷Gannin ŋa Banisirayilankon laadan ni ya, an ga na ni yanpan'an xallen ŋa n'a kini sere tana yi, an n'an teppun ya bagandini n'a kini baanen ŋa seedaaxu yi. ^k⁸Ken ya ni, bire be

¹4.1: Bulunxoore ga ni noqu be, deben xibaarun yaaxen bakka non ya yi.

^k4.7: Ken w'a koyini t'axa tafundi.

xa xoto Alla xanu ye be gaa katta duna xaabilanun su yi ya kanma, kafiini Banisirayilanken tanan dorontaaxun ŋa. Kun naxangankaaxu, m'i nannŋen ŋa kafiini Banisirayilanko yi, ken jama rawa ŋaana sawoyen seenen ŋa.

⁶Ruuti daga Bowaasi duganbaran ŋa, kallu yaxaren ga d'a wara kille moxo be yi, a bogu ti ken moxo yi. ⁷Bowaasi yige siri ken ŋa. Ken ŋa sababu yi n'a faten bogu me yi, ken falle, a daga sax'i yillifuncen kaaran ŋa. A ga xenqe, Ruuti mullin tink'a yi na xufan bog'a taanun ŋa, nan sax'a taanun ŋa. ⁸Katti kaananan ŋa, Bowaasi ga seede du yi, a gerebesi nan taaxu, a xosi yaxaren ya wori saq'i taanun ŋa. ⁹A ti: «Ko n'an ŋa?» Ruuti ti: «Nke Ruuti battansere ya ni, n ri ya m'an w'in likken wuttu, baaw'an seri tinke ya n'in ŋa.» ¹⁰Bowaasi t'a danŋa: «Yelli Tunka duumanten gan na xeeri naan'an danŋa, Ruuti! An d'an hooraaxun ya koyi kundu katt'an kallu yaxaren soron ŋa, an dan ke golle ya nan xooru diinant'an golle fanan ŋa. Baaw'an ma sukke do maxanbaanun batten ŋa, bannanu ma misikiino ga n'i ya. ¹¹Ken kuŋa, maxa jooti! Fo wo fo ga n liŋ'an danŋa, n wa ken jaana, baawo deben soron su w'a tu t'an ni yaxarin dawulante ya yi. ¹²Tonŋun ya ni, n nan xaw'an tijana ti maarenmaaxu sababu yi, xa yugo yogo wa no, a ken d'an kallu yaxaren nan tinka diinanta nke yi. ¹³Wuyi yere: xunbane suxuba, o n'a fi tu, selli yugo ke ga'a mulla nan sig'i sigan ŋa an danŋa. Sell'a ga'a mulla nan sig'i sigan ŋa, a n'an saagandi. A ga nta sikk'i sigan ŋa xa, n da laayidun kin'an ŋa Tunka duumanten ŋalintaaxun ŋa ti n wa sikk'in sigan ŋa an danŋa. Saado ken ŋa, saxu yere ma suxuba.»

¹⁴Ruuti wuyi saqa Bowaasi taanun ŋa, x'a furute gilli saado xurayen gaa bakka soron nan max'i tu. Baawo Bowaasi ma j'a mulla, a nan tuyi ti Ruuti ri ken noqu yi. ¹⁵Bowaasi ti Ruuti danŋa: «Lanxanne be ga'an ŋa, a bagand'an nan tigt'a yi siri.» Ruuti d'i lanxannen tigi, Bowaasi da yillin muudu karagi r'a lanxannen ŋa n'a deema tiijeene.

¹⁶⁻¹⁷Ken falle, Ruuti saage katt'i kallu yaxaren ŋa, kaanun ŋa. Kallu yaxaren t'a danŋa: «N renme, fiinun naŋi kan moxo?» Ruuti ti: «A ti in kitti duuro nta yilleene katt'an ŋa, a da ke yille su kin'in ŋa.» Ken falle, Bowaasi ga da fo wo fo su j'a danŋa, a d'a su laxam'i kallu yaxaren danŋa. ¹⁸Nayoomi ti: «N

Ruuti

[Toora xooore be ga da Elimeleexi koren kita]

1 ¹Waxati be kiitikutaaon^a ga ni fankan ŋa Isirayila, dullen kutundi jamaanen noxon ŋa. Ken ya ni, Betilaheminke yogo d'i xojidunken d'i ren yugun filli giri Yahuuda maran ŋa, nan daga taaxu Mowaaba^b jamaanen mara siren ŋa katti waxati ya. ²Yugo ke toxon ni Elimeleexi, a xojidunken toxon ni Nayoomi, ren yugu baanen toxon ni Maloni, baanen xa toxon ni Kiliyooni; i ni Efarata soxoodi yogo ya yi, i gaa Betilahemi deben ŋa, Yahuuda maran ŋa. ³I taaxen noxon ŋa Mowaaba, Elimeleexi faati, Nayoomi d'i ren yugun filli toxo.

⁴Ren yugu ku filli xojidunkon ni Mowaabanka yaxarun ya yi: yaxarin baanen toxon ni Oripa, baanen toxon ni Ruuti. I da siino tanmi me ŋa non ŋa. Ken falle, ⁵Ren yugu ku filli xa bono, Maloni do Kiliyooni. Nayoomi ŋa wundunbaare yi, a kaagun yugon d'a renmun su faati falle.

^a**1.1a:** Isirayila yinmanko, i gaa xilli ti kiitikutaaono, i waxatin gemu 330 siine ya yi saado Isirayila tunkanyugu fanan gaa taaxunu (Joppaye 19:37).

^b**1.1b:** Niije sire ya ni soxofon gaa siroon'a yi, a gaa fan furen kinbakkann ŋa. Non taaxaanon do Bamisirayilankon ya ni maarenmu yi.

golli minna yi? Sere be ga sir'an danna, hari na xeeri j' a kaman danna!» Ruuti da xibaare ke su laxam'i kallu yaxaren danna kuɗa, nan t'a danj'i golli yugo yogo ya ten ɗa, a toxon ga ni Bowaasi. ²⁰Nayoomi ti Ruuti danja: «Tunka duumanten be gaa hinneene furun do ɗalinton ɗa, yell' a gan na xeeri jaana ke yugo danna!» Nayoomi yille tin' a danna xadi: «Bowaasi n' o maaren tinke ya yi, o likken gaa ku beenu kanma, ^h i du baananbe ya ni.» ²¹Ruuti yille tini: «A d' a k' in danna yinne t' in nan toxo yaareene d' i gollinjanjaanon falle yi m' i ga n duguta sanjaanen su yi.» ²²Nayoomi t' a danna: «Ken sir' in renme, yaxaru beenu gaa gollini Bowaasi danna, an ga na toxo d' i batten ɗa, ken siren ni ke. An gan daga sere tana ten ɗa, i ra j' an roxoono.» ²³Ken ya ni, Ruuti yaare do Bowaasi yaxarin gollinjanjaanon batten ɗa ma sanjaanun gaa dugutana. Ruuti toxo d' i kallu yaxaren batten ɗa.

[Bowaasi da laayidu kini Ruuti ya]

- 3** ¹Bito dangi falle, Nayoomi ti Ruuti danna: «N renme, n w' a mulla, an na kiina sire kita, an gaa xeeri kitta moxo be. ²Xoy' an ga' a tu moxo be, ke Bowaasi be ga dɗuɗ' an nan golli d' i yaxarin gollinjanjaanon batten ɗa, o maarenmen ya ni. Ayiwa, a w' i yillen woyini duganbaran ɗa wuro ke. ³Ken kuɗa, wanqi, an na du daari, na timi linen ro du yi, n' an yiran sirun rondi. Ken falle, an na dag' a duganbaran ɗa, xa maxa du koyi Bowaasi ya saad' a gaa dugutana yigayen ɗa de. ⁴A ga na ni saqa, an na koroosindi n' a saxuran tu. Ken falle, an na daga katt' a yi, n' a xufan bog' a taanun ɗa fonne, nan sax' a taanun ɗa. ⁵Ken ɗa, an ga n xawa na moxo be deberi, a yinne wa ken koyin' an ɗa.» ⁶Ruuti t' a danna: «An ga da fo wo fo su k' in danna, n w' a jaana.»

^h**2.20:** Bowaasi n' i saagandindaana yogo ya yi.

³**3.4:** Ruuti dan ke moxo wure ni ya na du xaliifa Bowaasi ya.

[Ruuti daga do Nayoomi batten ɗa Betilahem]

⁶Na Nayoomi toxo Mowaaba, a d' a mugu ti yideyen r' i kaara, jaaxamon kite. Ken ya ni, a d' i moxo sirondi, a d' i kallu yaxarun filli, nan saage katti Yahuuda jamaanen ɗa. ⁷I gaa killen ɗa katti Yahuuda yi, ⁸Nayoomi t' i kallu yaxarun danna: «Baananbe su nan yille katt' i faaba kan ɗa. Axa ga siro nke do kallaano ku danna moxo be, Tunka duumanten gan siroon' axa danna ken moxo yi! ⁹Tunka duumanten na kiine kin' axa baananbe su yi, na xeeri j' axa danj' axa kiinankan noxon ɗa!» Ken falle, a d' i kallu yaxarun filli sare me yi n' i falle koy' i ya, kallu yaxaru ku xosi wuruge ¹⁰nan t' a danna: «Aayi! o d' an dagana doome ya katt' an xabilan ɗa.» ¹¹Nayoomi yille tini: «N ren yaxaru, xa saage katt' axa kaara yi. Axa ra na riini d' in batten ɗa kan moxo? N xaso, n ra ntaxa renmu saarana keeta, i ra g' axa saagandini. ¹²Xa dag' axa banjen ɗa. Xa saage! N xaso buru yaxu danna. Hari n gan tini: "jikke w' in danna nan yaxi wuro ke yinne, n gaa ren yugu saarana", ¹³yaal' axa ra wa terinkeene ma kun ren yugu gan xooro ba? Yell' axa wa dujeene nan toxo yaxanbalinu yi ba? Aayi, n renmu, ken ra nta jaana! Tunka duumanten da nke ya tanpindi, axa sunoye be ga' in ɗa, a nan kasafu.» ^c

¹⁴Kallu yaxarun filli tallan sonqo. Lagarundin ɗa, Oripa d' i kallu yaxaren sare me yi nan daga, xa Ruuti ma dune booxene bakk' i kallu yaxaren ɗa. ¹⁵Nayoomi ti Ruuti danna: «An gubudon faaga yille katt' i xabilan d' i munon ɗa. An xa nan saage katt' an banjen ɗa xoy' a moxo.» ¹⁶Xa Ruuti ti: «Maxa mal' in ɗa t' in nan booxe bakk' an ɗa, n nan saage katt' in banjen ɗa. An gaa dagana noqu be, n dagana non ya yi; an gaa taaxunu noqu be, n taaxunu non ya yi. An soron wa jaan' in soron ɗa, an Alla wa naan' in Alla yi. ¹⁷An ga na kara noqu be, n kalla non ya yi, n buliini non xa ya yi. Tunka duumanten gan na bone xanund' in ɗa, selli kallen baane ya ga m' in d' an fata

^c**1.13:** Konimoxo tana: Tunka duumanten **da..kasafu** «Tunka duumanten bar' in ke ya yi, n lagarun tooran nan xot' axa danna.»

su!»¹⁸Nayoomi ga d'a wori ti Ruuti mali toqen ja d'i batten ja, a d'a wara.

¹⁹I daga doome ma Betilahemi. I riyyen ja kaawafi ya non soron su danja. Yaxarun ti: «Eel Nayoomi!»²⁰Nayoomi t'i danja: «Xa max'in xiri xadi ti "Nayoomi",^d ganta xa d'in xiri ya ti "Mara",^e baawo Katudanken d'in sondorjoxi buru.²¹N foogumunman yan giri yere nan daga, xa Tunka duumanten d'in riiti, n kitti duuro. Ken ya ni, xa max'in xiri xadi ti "Nayoomi," baawo Katudanken d'i falle koy'in ja n'in yanganqata.»²²Kundun ya ni Nayoomi d'i kallu yaxare Ruuti Mowaabanke ga ri nan giri Mowaaba jamaanen ja. I riyyen gemu yillifateyen joppe biren ya yi Betilahemi.

[Ruuti wa yaareene Bowaasi ten noxon ja]

2 ¹Sere yogo ni Nayoomi maxa, ken ga n'a kiina Elimeleexi maarenmen ja. Banna ya ni yugo ke yi, toxonten ya ni, a toxon ni Bowaasi. ²Koota yi, Ruuti Mowaabanke ti Nayoomi danja: «An nt'in walla n nan daga yaare do fataanon batten ja? N wa sere kitan'a gaa dujeene n nan jaar'i ten ja.» Nayoomi t'a danja: «Daga ke, n renme.»³Ruuti xosi daga yaare fataanon falle te yogo noxon ja. Jaaxa te ke ni Bowaasi ya te yi, Elimeleexi maarenme ke.

⁴Fi falle, Bowaasi yinne ri nan giri Betilahemi. A ti fataanon danja: «Hari n'axa deemal!» I xa t'a danja: «Hari n'an deemal!»⁵Bowaasi ti fataanon yinmanken da: «Ko ni ke yaxarin fonnanxaye yi?»⁶Fataanon yinmanken ti: «Mowaabanka yaxaren ya ni, ke be ga ri do Nayoomi batten ja nan giri Mowaaba. ⁷A da jaamariyen muuru t'i w'a mulla nan yaare do fataanon falle yi. Gelli suxub'a ga ri ma saasa, a n'i tan ya kanma, a da fonne ya tuuma tannu guppen wure.»

^d**1.20:** Nayoomi wure ni «ke be ga da Alla tiiga»

^e**1.20b:** Mara wure ni «sondorjoxinte»

^f**2.4:** «Hari n'axa deemal» ni kuujinden ya yi.

⁸Ken falle Bowaasi ti Ruuti danja: «N gidanyaxare, yere terinka. Maxa daga yaare te tana yi; toxo yere. Yaxaru beenu gaa gollin'in danja, ja do kun batten ja. ⁹An na koroosindi siri, yaxarun ga na ni ten noqu fatante be berejun xoorono, an na yaare d'i falle yi. N d'in gollijnanjaanon xa gongo, n t'i nan max'an tooro. Daqun ga n'an raga, gollijnanjaanon ga da laalu beenu faga, an na daga min'i ya.»¹⁰Ruuti xosi tusi Bowaasi jon ja n'a tirindi ti: «Nke ni mukken ya yi, mani saabud'an gaa hinn'in ja, nan sir'in danja kundu yi?»¹¹Bowaasi t'a danja: «An ga da fo be j'an kallu yaxaren danja gell'an kiina ga bono, i d'a su laxam'in danja. N w'a tu t'an gir'an ma d'an faaba yi, d'an saare jamaanen ja nan ri taaxu do soro yi, an ga ma ni soro beenu tu nan xaso. ¹²Tunka duumanten n'an tuga ken ja. Isirayila Tunka duumanten, Alla na tugaadi tinmante kin'an ja, baaw'an ri du xaliif'a ya yi.»¹³Ruuti t'a danja: «An sir'in danja de, n kaman yugo! An d'in kiilen taaxundi, na digan sirun k'in danja, n'a jii xa hari yaxaru beenu gaa gollin'an danja, i ya nan fasu nke yi.»

¹⁴Yigebiren ga kijje, Bowaasi ti Ruuti danja: «Tink'o nan yige doome; buuru dunne wut'an n'a ro maxafonjin ja.» Ruuti taaxu fataanon kaaran ja. Bowaasi da jogodo barabaranto yogonu kin'a yi. Ruuti d'a yiga nan fogu m'a gaa kутten togo.

¹⁵Ken falle, Ruuti giri nan daga yaare. Bowaasi d'i gollijnanjaanon jaamari nan t'i danja: «Axa n'a war'a nan yaare berejun do me naxa, sere xa nan maxa diganxan bure k'a danja. ¹⁶Axa na jogodo dantanto yinne yerendi do du batten ja, kuud'a n'i sagara. Axa nan maxa dox'a yi xa.»⁸¹⁷Ruuti yaare Bowaasi ten noxon ja kuja ma lelle. Ken falle, a d'i jogodo yaarranton katu, i gemu muudu tanmu ya. ¹⁸A do muudu ku tanmu daga kaanun ja, n'i koy'i kallu yaxaren ja. A d'i yigandi kutte ke xa daga n'a kin'i kallu yaxaren ja. ¹⁹Nayoomi t'a danja: «An da ke su yaara minna yi lenki? An

⁸**2.16:** Sariya ma jii sere maxa nan yaare noqu, ma noqu be fataanon ga dugut'i gollen ja, non berejun ga xooore.